

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2857/2020
04.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Тијана Жунић Марић адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужене која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3729/17 од 30.03.2018. године, у седници већа која је одржана дана 04.11.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3729/17 од 30.03.2018. године, става првог изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 915/17 од 13.07.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се поништи као незаконито решење тужене Републике Србије-МУП-а, Управа за заједничке послове 04 број ../2004 од 18.08.2004. године и решење Републике Србије-Министарство унутрашњих послова, Кабинет министра 01 број ../2004 од 20.09.2004. године, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се суд обавезе тужену да тужиоца врати на рад, као неоснован. Ставом трећим изреке, одбачена је тужба у делу којим је тужилац тражио да суд обавезе тужену да га по враћању на рад распореди на исте послове које је обављао, односно на друго радно место које одговара врсти и висини његове стручне спреме, као недозвољена. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 34.500,00 динара у року од 8 дана од дана достављања преписа пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3729/17 од 30.03.2018. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 915/17

од 13.07.2017. године у ставу првом и другом изреке, па је усвојен тужбени захтев и поништено решење помоћника начелника Управе за заједничке послове Министарства унутрашњих послова Републике Србије 04 бр. ../2004 од 18.08.2004. године, којим је тужиоцу престао радни однос са 01.09.2004. године и решење министра Министарства унутрашњих послова 01 број ../2004 од 20.09.2004. године, којим је одбијен као неоснован приговор тужиоца и потврђено решење о престанку радног односа тужиоца од 18.08.2004. године, а тужени је обавезан да тужиоца врати на рад у року од 8 дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом другим изреке, потврђено је решење садржано у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 915/17 од 13.07.2017. године у делу у коме је као недозвољена одбачена тужба тужиоца по тужбеном захтеву да се обавезе тужена да тужиоца распореди на друго радно место које одговара врсти и степену његове стручне спреме. Ставом трећим изреке, укинута је решење у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 915/17 од 13.07.2017. године у преосталом делу и у ставу четвртом изреке, и у овом делу предмет враћен првостепеном суду на поновни поступак.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Указивање тужене у ревизији да је апелациони суд одлучио о захтеву који није у надлежности суда опште месне надлежности, већ у надлежности Управног суда, након доношења Закона о државним службеницима („Сл. лист РС“ бр. 79/2005, са изменама и допунама), није основано. Овим законом, чланом 4. став 3. је прописано да се на права и дужности намештеника примењују општи прописи о раду, а правноснажном пресудом је одлучено о тужбеном захтеву за поништај решења тужене о престанку радног односа и о обавези враћања на рад тужиоца, дакле у спору из радног односа, у смислу члана 1. Закона о парничном поступку, па за суђење у овом спору није надлежан Управни суд, супротно наводима у ревизији. Позивање тужене на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 394. ЗПП, и то да је другостепени суд преиначио првостепену пресуду а није заказао главну расправу у жалбеном поступку је неосновано, обзиром да је одредбом члана 394. тачка 4. ЗПП прописано да ће другостепени суд пресудом да преиначи првостепену пресуду ако сматра да је чињенично стање у првостепеној пресуди правилно утврђено, али да је првостепени суд погрешно применио материјално право, из чега произлази да отварање главне расправе пред другостепеним судом није обавезно. Другостепени суд је о жалби тужене одлучио на основу важећег Закона о парничном поступку, а не по одредбама Закона о парничном поступку важећег у време подношења тужбе, како то неосновано тврди тужена у ревизији.

Према утврђеном чињеничном стању на коме су засноване нижестепене одлуке, тужиоцу је решењем туженог 04 бр. ../2004 од 18.08.2004. године престао радни однос

са даном 01.09.2004. године (с којим даном је изгубио и чин), на основу члана 45. Закона о унутрашњим пословима у вези члана 34. став 1. тачка 2. истог закона, јер је против тужиоца покренут кривични поступак за кривично дело које се гони по службеној дужности. У образложењу решења је наведено да је начелник Секретаријата унутрашњих послова у Новом Саду доставио предлог за престанак радног односа тужиоца јер је оптужним предлогом Основног јавног тужиоца КТ број 951/04 од 15.06.2004. године покренут кривични поступак против запосленог због кривичног дела фалсификовање исправе из члана 233. став 1. КЗ РС. Против тог решења тужилац је изјавио приговор који је оспореним решењем Министарства унутрашњих послова 01 број ../2004 одбијен као неоснован и потврђено првостепено решење од 18.08.2004. године. Пре доношења оспорених решења, из животног догађаја због кога је против тужиоца покренут кривични поступак предлогом надлежног тужилаштва, против тужиоца је вођен дисциплински поступак и пресудом Дисциплинског суда Министарства унутрашњих послова РС број ../04 од 09.07.2004. године тужилац је оглашен кривим за тежу повреду радне обавезе и дужности члана 50. став 1. тачка 7. и 13. Закона о унутрашњим пословима, која се огледа у понашању које штети угледу службе и нарушавању међуљудских односа у Министарству унутрашњих послова и свакој радњи која представља кривично дело у вези са радом, и изречена му је дисциплинска мера распоред на друго радно место са непосредно нижом стручном спремом у трајању од две године. Пресудом Вишег дисциплинског суда МУП РС ВДС бр ../2004 од 23.07.2004. године одбијена је као неоснована жалба начелника Секретаријата и окривљеног, овде тужиоца, и побијана пресуда потврђена. Пресудом Општинског суда у Тителу К бр 19/05 од 09.11.2005. године окривљени, овде тужилац је оглашен кривим због кривичног дела фалсификовање исправе из члана 223. став 1. КЗ РС и за исто му је изречена условна осуда. Окружни суд у Новом Саду је пресудом Кж 979/2005 од 02.02.2006. године потврдио пресуду Општинског суда у Тителу К бр 19/05 од 09.11.2005. године, а пресудом Врховног суда Србије Кзз 91/06 од 13.09.2006. године преиначена је пресуда Окружног суда у Новом Саду Кж 979/2005 од 02.02.2006. године тако што је одбијена оптужба ОЈТ у Новом Саду Кт 951/04 од 15.06.2004. године, због наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења окривљеног за кривично дело које му је стављено на терет.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је, позивајући се на одредбу члана 34. став 1. тачка 2. и члана 45. Закона о унутрашњим пословима одбио тужбени захтев, са образложењем да су покретањем и вођењем кривичног поступка за кривично дело које се гони по службеној дужности против запосленог у Министарству унутрашњих послова наступили законски услови за доношење решења о престанку радног односа, без обзира на исход кривичног поступка, те да тужени користећи се овим законским овлашћењем није повредио закон када је донео побијано решење о престанку радног односа тужиоцу, имајући у виду да је Уставни суд Републике Србије у више наврата оцењивао уставност назначених одредби Закона о унутрашњим пословима, али их није прогласио неуставним, због чега тужбени захтев није основан.

Другостепени суд је, по налажењу Врховног касационог суда, правилном применом материјалног права – одребе члана 45. у вези члана 34. Закона о унутрашњим пословима („Службени гласник РС“, број 44/92 ... 106/03) и члана 96. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 70/2001, 73/2001) преиначио првостепену пресуду усвајањем тужбеног захтева.

Ревизијом тужене оспорава се изнето становиште другостепеног суда. Ревидент указује да је закључак другостепеног суда донет на основу погрешне примене Закона о унутрашњим пословима, који је био у примени у време доношења оспорених решења, имајући у виду да је покретањем кривичног поступка против тужиоца за кривично дело које се гони по службеној дужности испуњен услов за примену члана 45. Закона о унутрашњим пословима и тиме за престанак радног односа тужиоца, без обзира на то што је кривични поступак окончан одбијањем оптужбе. У ревизији се указује да је одлука о престанку радног односа у домену дискреционог права Министарства унутрашњих послова, као послодавца, имајући у виду да радни статус тужиоца подразумева висок степен одговорности лица које обавља овакве послове, с обзиром да се ради о лицу које непосредно примењује и спроводи закон у циљу спречавања и сузбијања извршења кривичних дела и које примењује мере принуде према грађанима. Тужени је у ревизији навео да није било спорно да је против тужиоца покренут кривични поступак за дело које се гони по службеној дужности, те да околност да је Врховни суд Србије одбио оптужбу ОЈТ у Новом Саду против тужиоца за кривично дело фалсификовање исправе због застарелости кривичног гоњења окривљеног, не представља одлучну околност у смислу материјалног права, те да примена члана 45. наведеног закона није ни по ком основу условљена постојањем евентуалне дисциплинске одговорности полицијског службеника, већ једини услов за доношење решења о престанку радног односа прописује вођење кривичног поступка за дело које се гони по службеној дужности, па је апелациони суд првостепену пресуду преиначио из разлога које материјални закон не познаје.

Одредбом члана 45. Закона о унутрашњим пословима („Службени гласник РС“, број 44/91 ... 106/03) који је био у примени у време доношења отказног решења прописано је да раднику Министарства унутрашњих послова престаје радни однос ако је правоснажном пресудом осуђен за кривична дела из члана 34. став 1. тачка 2. тог закона, а може му престати ако престане да испуњава, односно ако се накнадно утврди да није испуњавао неки од услова за пријем у рад у државне органе, између осталог и услов из члана 34. став 1. тачка 2. тог закона.

Чланом 34. став 1. тачка 2. истог закона прописано је да се у радни однос у Министарству унутрашњих послова на радном месту овлашћеног службеног лица и радника на одређеним дужностима може примити лице које, поред законом утврђених услова за пријем у рад у државне органе, испуњава и услов да се против њега не води кривични поступак за кривична дела која се гоне по службеној дужности.

По оцени Врховног касационог суда испуњени су услови за поништај решења о отказу уговора о раду имајући у виду да је Врховни суд Србије одбио оптужбу Општинског јавног тужиоца да је тужилац починио кривично дело фалсификовања јавне исправе, због наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења окривљеног, услед чега примена отказног разлога у оспореним решењима тужене није оправдана. Ово стога што, имајући у виду, да одредба члана 45. Закона о Министарству унутрашњих послова даје могућност, али не и обавезу за доношење одлуке о престанку радног односа када се против радника Министарства унутрашњих послова покреће кривични поступак за кривично дело које се гони по службеној дужности. О истом се изјаснио и Уставни суд Републике Србије одлукама Уж бр 753/2008 од 19. јануара 2011. године и Уж бр 1757/2009 од 27.09.2012. године, а Европски суд за људска права у

Стразбуру је прихватио такво становиште, налазећи да одредба члана 45. Закона о унутрашњим пословима, на основу које је тужилац био отпуштен, не задовољава захтеве предвидљивости, због чега отпуштање није у складу са чланом 6. Европске конвенције о људским правима и слободама.

Стога је неоснован ревизијски навод тужене да је био испуњен разлог за престанак радног односа тужиоца, без обзира на то што је кривични поступак окончан одбијањем оптужбе и да таква одлука не може бити од утицаја на законито донето решење о престанку радног односа.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је применом одредбе члана 414. става 1. Закона о парничном поступку одбио ревизију тужене као неосновану и одлучио као у изреци.

Пошто трошкови одговора на ревизију нису били потребни ради вођења ове парнице, то је суд одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по ревизији, сагласно одредби члана 154. став 1. и 165 став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**